

programma

Duister Rusland

nederlands
kamerkoor

Helpt u ons het milieu te sparen? Gebruik uw smartphone of tablet om de teksten mee te lezen! U downloadt deze gratis op www.nederlandskamerkoor.nl op de informatiepagina van de juiste concertreeks. Komt u vaker naar onze concerten, bewaar dan ook het magazine: hierin staan toelichtingen voor meerdere concerten.

Concertdata

ZA. 19 JANUARI 2019 20:00

Muziekcentrum – Enschede

ZO. 20 JANUARI 2019 14:15

Muziekgebouw Eindhoven – Eindhoven

voorprogramma (13.45u): Eindhovens Kamerkoor

o.l.v. Rienk Bakker

DI. 22 JANUARI 2019 20:15

Muziekgebouw aan 't IJ – Amsterdam

voorprogramma (19.45u): Studentenkoor Amsterdam

o.l.v. Servaas Schreuders

WO. 23 JANUARI 2019 20:15

Der Aa-kerk – Groningen

voorprogramma (19.45u): Kamerkoor Dualis

o.l.v. Geert-Jan van Beijeren Bergen en Henegouwen

DO. 24 JANUARI 2019 20:15

TivoliVredenburg – Utrecht

VR. 25 JANUARI 2019 20:00

Musis – Arnhem

ZA. 26 JANUARI 2019 20:15

De Philharmonie – Haarlem

Masterclass door Daniil Sayapin (14:00)

ZO. 27 JANUARI 2019 15:00

Nieuwe Kerk – Den Haag

Programma

Anoniem (ed. Daniil Sayapin)

Selectie uit *Russian Medieval Requiem – Great Panikhida*:

Introitus

I. Halleluja

III. Halleluja

IV Troparion

V. Psalm 118 (119), Eerste fragment

VI. Verzen 92, 93

VII. Laatste refrein

XII. Troparion

XXIII. Kleine Litanie

XXIV. Kontakion

XXII. Ikos

XX. Kontakion

XXX. Eeuwige herinnering

Alfred Schnittke (1934–1998)

Concert voor koor

Uitvoerenden

Peter Dijkstra dirigent

Daniil Sayapin voorzanger

Nederlands Kamerkoor

sopranen

Heleen Koele

Annet Lans

Mónica Monteiro

Cressida Sharp

Elisabeth Blom

Saejeong Kim

Bethany Shepherd

Maria Valdmaa

tenoren

Stefan Berghammer

William Knight

João Moreira

Emilio Aguilar

Harry van Berne

Mattijs Hoogendijk

Martin Logar

Endrik Üksvārav

bassen

Kees Jan de Koning

Gilad Nezer

Jasper Schweppe

Matthew Baker

Jelle Draijer

Zigmars Grasis

Florian Just

Robbert Muuse

alten

Elsbeth Gerritsen

Marleene Goldstein

Dorien Lievers

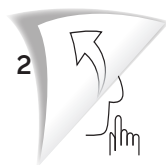
Victoria Cassano

Marine Fribourg

Chantal Nysingh

Åsa Olsson

Eline Welle

Biografieën

PETER DIJKSTRA (dirigent)

Peter Dijkstra studeerde koordirectie, orkestdirectie en solo-zang aan de conservatoria van Den Haag, Köln en Stockholm en behaalde zijn diploma's summa cum laude met onderscheiding. Tijdens zijn studie deed hij veel ervaring op met professionele ensembles. Zo was hij o.a. assistent-dirigent van het Groot Omroepkoor in 2000-2001. Met de toekenning van de Kersjes-van de Groenekanbeurs voor jonge orkest-dirigenten in 2002 en het winnen van de eerste prijs van de Eric Ericson Award 2003 in Stockholm werd zijn internationale carrière in gang gezet. Van 2005 tot 2016 was Peter Dijkstra artistiek leider van het Chor des Bayerischen Rundfunks en onder zijn leiding ontwikkelde dit ensemble zich tot een internationaal gewaardeerd en veelzijdig vocaal ensemble. Onder Peter Dijkstra's artistieke leiding was het ensemble regelmatig te gast op de Festivals van Luzern en Salzburg, en trad het op met orkesten als het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, de Wiener Philharmoniker, de Berliner Philharmoniker, het Concertgebouworkest en de Sächsische Staatskapelle Dresden. In 2007 werd Dijkstra aangesteld als chef-dirigent van het Zweeds Radiokoor en trad daarmee in de voetsporen van de legendarische Eric Ericson. Na een lange periode als eerste gastdirigent werd Dijkstra in september 2015 chef-dirigent van het Nederlands Kamerkoor en met ingang van het seizoen 2018-2019 is hij benoemd tot vaste gastdirigent van het Groot Omroepkoor. Als gastdirigent is Dijkstra verder actief bij vele gerenommeerde professionele koren in Europa, zoals het RIAS Kammerchor Berlijn, de BBC Singers, het Norske Solist Kor, het Estonian Philharmonic Chamber Choir en Collegium Vocale Gent. Hij wordt alom gezien als een specialist op het gebied van vocale muziek en voelt zich thuis in een breed spectrum aan muziekstijlen. Zijn interpretaties van de grote oratoria van Mozart, Händel en Bach werden in Duitsland zeer geroemd, en onder het label BR Klassik zijn vele van deze werken op cd verschenen. Zijn cd's werden meermaals met prijzen bekroond en in 2014 ontving het Chor des Bayerischen Rundfunks de ECHO Klassik voor het Beste Ensemble. Recentelijk ontving zijn Pärt-portret met het Chor des Bayerischen Rundfunks onder het BR-Klassik-label een 10 in Luister, en in 2015 werd ditzelfde ensemble gelauwerd met de Bayerischer Staatspreis für Musik. Zijn cd met a cappella-koorwerken van Johannes Brahms, opgenomen met het Zweeds Radiokoor, werd in 2015 met een Edison Klassiek onderscheiden. Ook bij gerenommeerde orkesten is Dijkstra een graag geziene gast. Hij werd als gastdirigent uitgenodigd bij o.a. het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, het Münchener Kammerorchester, Norwegian Chamber Orchestra, Deutsche Symphonieorchester Berlin, het Swedish Radio Orchestra, het Japan Philharmonic Orchestra en in Nederland bij o.a. het Gelders Orkest, het Noord Nederlands Orkest, de Radio Kamer Filharmonie en het Residentie Orkest. Een speciaal oogmerk richt Dijkstra op het werken met barokorkesten als Concerto Köln, Akademie für Alte Musik Berlin en Belgian Barockorchester B'Rock.

Dijkstra zet zich speciaal in voor de verbinding tussen de professionele muziekpraktijk en de amateurwereld. Hij werkt graag met amateurensembles, en is artistiek leider van vocaal ensemble MUSA. Daarnaast engageert hij zich voor de jonge generatie dirigenten en geeft regelmatig masterclasses, o.a. bij het Dirigentenforum des Deutschen Musikrates, de Lund

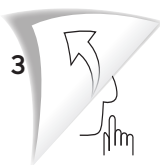
International Conductingmasterclass en het Dirigentenforum des Chores des Bayerischen Rundfunks. In oktober 2016 werd Dijkstra aangesteld als Professor voor Koordirectie aan de Hochschule für Musik in Köln. Peter Dijkstra is erelid van de Royal Swedish Academy of Music. In 2013 werd hem het Gouden Viooltje toegekend, een prijs voor internationaal gerenommeerde musici uit Noord-Nederland, en in 2014 won hij de Eugen Jochum prijs.

DANIIL SAYAPIN (editeur, voorzanger, musicoloog)

Daniil Sayapin, zanger en onderzoeker, is geboren in 1974 in de regio van Moskou en komt uit een familie van muzikanten. In 1988 studeerde hij af in piano en trompet. De interesse in oude Russische kerkmuziek aan het eind van de jaren 80 ging gepaard met zijn studie voor wetenschappelijke werken van Sovjet-musicologen Viktor Beljaev, Maxim Brasjnikov en Nikolai Oespensky.

In 1994 studeerde hij af van het Kolomna Theologische Seminarie waar hij koorkunst studeerde. In het seminarie in 1992 organiseert hij zijn eerste concert voor koor met oude Russische koorwerken. Na voltooiing van het seminarie richt hij een koor op in de Kerk van St. Simeon in Moskou dat uitsluitend oud-Russische muziek van 15^e tot 18^e eeuw uitvoerde. Het gebrek aan zangmateriaal dat nodig is voor de jaarlijkse cyclus van de kerkdienst wordt een stimulans voor zijn studie voor handgeschreven muziek materiaal. Sinds het midden van de jaren negentig had zijn onderzoek van zangmanuscripten in allerlei Russische archieven al een systematisch karakter. In deze tijd heeft Sayapin ook gebruik gemaakt van een speciaal alfabet voor het lezen van oude manuscripten van *nevma* (oude symbolen) waarvoor hij een catalogus van manuscripten met polyfonische werken van de 16^e en 17^e eeuw gebruikte.

In 2003 werd Daniel zanger van het koor "Old Russian Chant" onder leiding van Anatoly Grindenko. Van 2010 tot heden zingt hij in het ensemble van oude Russische heilige muziek 'Sirin' onder leiding van Andrei Kotov. Daarnaast heeft hij in 1994 ook een eigen ensemble van oude muziek opgericht, 'Ex Libris' dat dit jaar zijn 25e verjaardag viert. Sinds het midden van de jaren 90 voert 'Ex Libris' oude Russische gezangen uit, niet alleen in de liturgische praktijk maar ook in concertprogramma's. Zijn prestaties werden ook buiten Rusland zeer gewaardeerd. Zo heeft het koor opgetreden in Rusland, West-Europa, Verenigde Staten en Zuidoost-Azië. De uitvoering van oude Russische muziek door 'Ex Libris' wordt erkend als een referentie door vele meesters van binnenlandse en buitenlandse koorkunst, evenals door toonaangevende onderzoekers van het oude Russische muzikale erfgoed, zoals Valery Polyansky (State Academic Symphony Chapel), Andrei Kotov (Sirin Ensemble) en Dominique Vellard (directeur 'Rencontres Internationales du Thronet' festival, Frankrijk). In het kader van het programma "Meesterwerken van Oude Russische Zangkunst" geïnitieerd door 'Ex Libris', werden drie cd's opgenomen. In 2019 produceert het ensemble een LP-recording van 'Russian Medieval Requiem'.

Selectie uit *Russian Medieval Requiem – Great Panikhida*

ed. Daniil Sayapin

Introitus

Tcariu nebesnyi, Uteshiteliu, Duche istiny, iszhe vezde syi, ivsia ipolniaiai, sokrovishche blagikh, I zhizni podateliu priidi i vselisia vny, i ochisyti ny otvsiakiia skeverny, I spasi blazhe dushy nasha.

I. Halleluja

Allilulia, slava Tebe, Bozhe. Tebe Gospodi. Amin.

III. Halleluja

Allilulia, gals os'myi.
Blazheni, iazhe izbral i priial esi, Gospodi.
Allilulia.
Pamiat' ikh v rod i rod.
Allilulia.
Dushi ikh vo blagikh vodvoriatsia.
Allilulia.

IV. Troparion

Glubinoiu mudrosti chelovekoliubno vsia stroiai i poleznoe vsem podavaiai,
Edine Sodeteliu, upokoi, Gospodi, dushu raba Tvoego: na Tia bo upovanie vozlozhi.
Tvortca i Zizhditelia i Boganashego.

V. Psalm 118 (119), Eerste fragment

Vers 1
Blazheni neporochnii. Pomiani Gospodi dushu raba Svoego.
V put' khodiashchii v zakone Gospodni.

Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Verzen 2-11
<geen Russische tekst beschikbaar>

Introitus

Oh Hemelse Koning, Trooster, Geest van de Waarheid, die overal aanwezig is en alle dingen vervult, Schatkist van de goede dingen en Gever van het leven, kom en woon in ons, en was onze onzuiverheden weg, en red onze zielen, Oh Goede.

I. Halleluja

Halleluja, Lof aan u, Oh God. Amen.

III. Halleluja

*Voorzanger: Halleluja
Gezegend zijn hen, die u heeft gekozen en mee heeft genomen, Oh Heer.
Koor: Halleluja, halleluja, halleluja!
Voorzanger: Hun herinnering wordt overgedragen van generatie tot generatie.
Koor: Halleluja, halleluja, halleluja!
Voorzanger: Hun zielen zullen zich begeven met het goede.
Koor: Halleluja, halleluja, halleluja!*

IV Troparion (lofzang)

*Voorzanger: Oh u, die een onmetelijke wijsheid bezit en alle dingen met liefde ordent, en aan ieder geeft wat nodig is, oh enige Schepper, geef rust, oh Heer, aan de zielen van uw dienaren.
Koor: Want op u hebben zij hun hoop gevestigd, onze Maker en Bouwer, en onze God.*

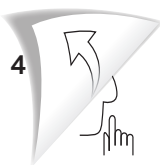
V. Psalm 118 (119), Eerste fragment

(vertaling: Nieuwe Bijbelvertaling via www.debijbel.nl)

Vers 1
*Voorzanger: gezegend zijn de onschuldigen. Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.
Koor: Gelukkig wie de volmaakte weg gaan en leven naar de wet van de Heer.*

(refrein) Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.

Vers 2-11
*Voorzanger: gelukkig wie zijn richtlijnen volgen, hem zoeken met heel hun hart.
Zij bedrijven geen onrecht, maar gaan de wegen die hij wijst. Uw regels hebt u gegeven opdat wij ons eraan houden. Laat toch mijn wegen recht zijn, ik wil mij houden aan uw wetten. Ik zal nooit beschaamd staan als ik uw geboden in acht neem. Ik zal u loven met een oprecht hart als ik uw rechtvaardige voorschriften leer. Ik zal mij houden aan uw wetten – verlaat mij dan niet voorgoed.
Hoe kan wie jong is zuiver leven? Door zich te houden aan uw woord.
Met heel mijn hart heb ik u gezocht, laat mij niet afdwalen van uw geboden.
Uw belofte heb ik in mijn hart geborgen, zo zal ik niet tegen u zondigen.*

Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Vers 12

Blagosloven esi Gospodi. Pomiani ...
Nauchi mia opravdaniem Tvoim.
Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Verzen 13-24

<geen Russische tekst beschikbaar>

Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Vers 73

Rutce Tvoi sotvoriste mia, i sozdaste mia.
Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Verzen 74-80

<geen Russische tekst beschikbaar>

Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

VI. Verzen 92, 93

Iako ashche by ne zokon Tvoi pouchenie moebyl togda ubo
pogibl bykh vo smirenii moem, vovek ne zabudu opravdanii
Tvoikh, iako v nikh ozhivil mia esi.

VII. Laatste refrein

Pomiani Gospodi dushu raba svoego.

Koor: Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.

Vers 12

Voorzanger: Geprezen bent U, oh Heer. Oh God, denk aan de
ziel van uw dienaar.

Koor: Onderwijs mij in uw wetten. Oh God, denk aan de ziel
van uw dienaar.

Verzen 13-24

Voorzanger: Mijn lippen hebben uitgesproken
wat uw mond ons voorschreef. Leven naar uw richtlijnen
geeft mij vreugde, meer vreugde dan rijkdom en overvloed.
Uw regels wil ik overdenken, het oog op uw paden gericht.
Ik verheug mij in uw wetten, uw woord zal ik niet vergeten.
Wees goed voor uw dienaar – dan zal ik leven en mij houden
aan uw woord. Neem de sluier van mijn ogen – dan zal ik
zien hoe wonderlijk mooi uw wet is. Ik ben een vreemdeling
op aarde, verberg uw geboden niet voor mij.

Mijn ziel kwijnt weg van verlangen naar uw voorschriften,
dag en nacht. U zult de hoogmoedigen straffen, de vervloek-
ten die afdwalen van uw geboden. Neem spot en verachting
van mij weg, want ik heb uw richtlijnen gevolgd. Al spannen
machtigen tegen mij samen, uw dienaar blijft uw wetten
overdenken.

Uw richtlijnen verheugen mij, ze geven mij goede raad.

Koor: Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.

Vers 73

Koor: Uw handen hebben mij gemaakt en gevormd. Oh God,
denk aan de ziel van uw dienaar.

Vers 74-80

Voorzanger: schenk mij inzicht, dan leer ik uw geboden. Wie
u vrezen zien mij met blijdschap, in uw woord heb ik mijn
hoop gesteld.

Ik weet het, Heer, uw voorschriften zijn rechtvaardig, en u
vernederde mij in uw trouw. Moge uw liefde mij vertroosten,
zoals u aan uw dienaar hebt beloofd.

Heb mededogen met mij, en ik zal leven, uw wet verheugt
mij. Laat de hoogmoedigen beschaamd staan, zij doen mij
kwaad met hun leugens, maar ik overdenk uw regels. Laat
mijn vriend zijn wie u vreest en uw richtlijnen kent.

Laat mij volmaakt naar uw wetten leven, dan zal ik niet be-
schaamd staan.

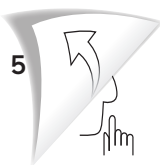
Koor: Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.

VI. Verzen 92, 93

Verheugde ik mij niet in uw wet, ik zou vergaan van ellende.
In eeuwigheid zal ik uw regels niet vergeten, daardoor houdt
u mij in leven.

VII. Laatste refrein

Oh God, denk aan de ziel van uw dienaar.

XII. Troparion

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia opravdaniem Tvoim.

Sviatykh lik obrete istochnik zhizni i dverrai skuiu: obriashchu i az put pokaianiem: pogibshee ovcha za esm, prizovi mia Spase, i spasi mia.

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia pravdaniem Tvoim.

Izhe dlaniiu ot nebytiia sozdavyi mia i orazom Tvoim bozhestvennym pochtyi, prestupleniem zhe zapovedi pakki vozvrati mia v zermliu ot neiazhe vziatbykh, i na podobstvie vozvedi mia, i drevneiu krasotoiu ukrasi mia.

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia pravdaniem Tvoim.

Obraz est neizrechennyya Tvoeia slavy ashchei i iazvy noshu pregreshenii: no u shchedri svoe sozdanie Vladyko, i ochisti Tvoim blagoutrobiam, i zhelaemoe otechestvo podazhdmi, i raia paki zhitelia mia aso tvoriaia.

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia pravdaniem Tvoim.

Izhe v put uzkie priskorbnyi khodivshii, i izhe v zhitii krest iako iarem vzemshe i mne posledovavshe veroiu priidite priimite, iazhe ugotovakh vam pochesti, ventcy nebesnyia.

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia pravdaniem Tvoim.

Izhe Agntca Bozhiia propovedavshe, i zaklani byvshe iakozhe agntcy i k zhizni vechnei sviatii prestavistesia, Tomu prilozhno muchenitcy molitesia, sogresheniam razreshenie nam darovati.

Blagosloven esi Gospodi, nauchi mia pravdaniem Tvoim.

Pokoi Bozhe raba svoego, i uchini ego v rai idezhe litcy sviatykh Ti Gospodi, a pravednitcy iako svetila siiaut: usopshago raba svoego upokoi preziraia emu vsia sogresheniia.

Triadicon

Slava Ottcu i Synu i Sviatomu Dukhu.

Trisvetlago Edinago Boshestva blagochestno poem vopiiushche: Sviat esi Orche Beznachalni, sobeznachalnyi Syne i Sviaty Dushe, prosveti nas so strakhom vopiiushchikh Ti, i ot vechnago ognia iskhiti.

XII. Troparion

(refrein) Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

Het koor en de heiligen hebben de Fontein van het Leven en de Deur van het Paradijs gevonden. Laat ook mij die weg vinden, door boete. Ik ben het verloren schaap, roep mij, Oh Verlosser, en red mij.

Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

U die mij uit het niets heeft gevormd, en mij heeft geëerd met uw heilig beeld; maar die mij vanwege overtreding van uw geboden terug heeft gegeven aan de aarde waarvan ik genomen was; leid mij terug om opnieuw gemaakt te worden tot die eeuwenoude schoonheid van uw gelijkenis.

Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

Ik ben het beeld van uw onuitsprekelijke heerlijkheid, hoewel ik de littekens van mijn fouten draag. Heb mededogen met mij, het werk van uw handen, oh soevereine Heer, en reinig mij door uw liefdevolle goedheid; schenk mij het vaderland waar ik diep naar verlangd heb door mij een inwoner van het Paradijs te maken.

Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

Jullie die de nauwe weg zo verdrietig hebben bewandeld; jullie allen die, in het leven, het Kruis als een juk op jullie hebben genomen en mij hebben gevolgd door het geloof, kom dichterbij; verheug je in de eer en de kronen die ik voor jullie heb bereid.

Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

Oh heiligen en martelaren die het Lam Gods hebben gepredikt, die die als lammeren werden omgebracht, en die overgeplaatst werden naar een eeuwigdurend leven: bid vurig tot Hem om ons vergeving van onze zonden te verlenen.

Gezegend bent u, oh Heer; onderwijs me in uw voorschriften.

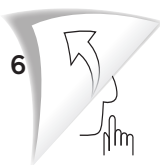
Geef rust, oh God, aan de zielen van uw dienaren, en neem ze mee naar het Paradijs, waar de koren van de heiligen en de rechtvaardigen stralen als de sterren. Geef rust, oh Heer, aan uw overleden dienaren, en zie hun vergrijpen door de vingers.

Triadicon (hymne aan de Heilige Drie-eenheid):

Lof aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

laat ons het drievoudige licht van de ene Godheid eerbiedig prijzen en roep: U bent heilig, oh eeuwige Vader, eveneens eeuwige Zoon en goddelijke Geest! Verlicht ons die u met geloof vereren en red ons van het eeuwige vuur.

Nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Theotokion

I nyne, i prisno, livo veki vekov. Amin.

Raduisia Chistasia, iazhe Boga plotiiu bez semeni rozhdshaia na spasenie vsem, i rod chelovecheskii obrete spasenie, i Toboiu da obriashchem rai, Bogoroditce Chistaia i Blagoslovennaia.

Alleluia

Allilulia, slava Tebe Bozhe.

XXIII. Kleine Litanie

Gospodi, pomilui. Podai, Gospodi. Amin.

XXIV. Kontakion

So sviatymi pokoi Khriste dushu raba svoego, idezhe nest bolezni ni pechali ni vozdykhaniia, no zhizn vechnaia.

XXII. Ikos

Sam Edin esi bezsmertnyi, sotvorivyi i sozdavyi cheloveka, zemnii ubo ot zemli sozdakhomsia, i v zemliu tuiuzhde poidem, iakozhe povelel esi, sozdavyi mia i rekii mi: iako zemlia esi i v zemliu otydeshi, amozhe vsi chelovecy poidem.

Nadgrobanoe rydanie tvoriashche i poiushche pesn angelskuiu: alliluiia.

XX. Kontakion

So sviatymi pokoi Khriste dushu raba svoego, idezhe nest bolezni ni pechali ni vozdykhaniia, no zhizn vechnaia.

XXX. Eeuwige herinnering

Vechnaia pamiat'.

Theotokion (hymne aan de Maagd Maria):

Heil, oh genadige vrouwe, die God in het vlees gebaard heeft, door wie wij allen verlost zijn en door wie de mensheid gered is: laten wij door u het Paradijs vinden, Theotokos (Moeder Gods), onze reine en gezegende Vrouwe.

Halleluja

Halleluja, Halleluja, Halleluja; Lof aan u, oh God.

XXIII. Kleine Litanie

Heer, heb medelijden. Amen.

XXIV. Kontakion (hymne)

Koor: Met de heiligen geef rust, oh Christus, aan de zielen van uw dienaren, waar geen pijn, zorgen en zuchten bestaan, maar alleen het eeuwig leven.

XXII. Ikos (strofe)

Voorzanger: alleen u bent onsterfelijk, degene die de mens gemaakt en gevormd heeft. Maar wij sterfelijken zijn gemaakt uit aarde, en tot de aarde zullen wij wederkeren, zoals u, degene die mij gemaakt heeft, heeft bevolen en heeft gezegd tegen mij: "Jij bent aarde en tot de aarde zul je wederkeren."

Koor: als begrafenistreuzang zingen we het engelenlied: Alleluja, alleluja, alleluja.

XX. Kontakion

Met de heiligen geef rust, oh Christus, aan de ziel van uw dienaar, waar geen ziekte, zorgen en zuchten bestaan, maar alleen het eeuwig leven.

XXX. Eeuwige herinnering

Eeuwige herinnering.

Concerto for Mixed chorus – Schnittke

I.

O Pavelitel' sushchevo fsevo,
bestsennymi darami nas dar'ashchij,
Gaspod', tvar'ashchij fs' o iz nitchevo,
nevedamyj Gaspod', fseznajushchiji, strashashchij,
i milaserdnyj, i neumalimyj,
neizretchonnij i nepastizhimyj,
nevidimyj, izvetchnyj, neabjatnyj,
i uzhasajushchij, i blagadatnyj.

Nepranitsajem Ty, neas'azajem i beznachalen Ty,
i neskanchajem, Ty – to jedinstvennaje, shto bezmerna,
shto vmire podlinna i dastaverna,
Ty – to, shto nam dajot blagaslaven'je,
Ty – polden' bez zakata, svet bes teni,
jedinstvennyj dl'a nas radnik pakoja,
shto prasvetl'ajet bytije mirskoje,
I bezgranichnyj Ty, i vezdesushchij.

Ty i sladtchajshij m'od i khleb nasushchnyj,
neistashchimyj klad, prechistij dozhd',
vavek neiss'akajushchaja moshch.
Ty i khranitel' nash i nastavitel',
nedugi nashi znajushchij tselitel',
apora fsekh, fsevid'ashcheje zren'je,
desnitsa blagadatnava daren'ja.
Velitchjem asijannyj, fsem ugodnyj,
nash pastyr' neustannyj, tsar' bezzlobnyj,
fsevid'ashchij, i dn'om i notchju bd'ashchij,
sud'ja, paspravedlivasti sud'ashchij.
Vzgl'ad negnetushchij, golos uteshen'ja, Ty vest',
nesushchaja uspakajen'je.

Tvoj strogij perst,
fsevid'ashcheje oka asteregajut smertnykh at paroka.
Sud'ja tavo,
shto prava i neprava,
nevyzyvajushchaja zavist' slava.
Ty svetatch nash, velitchije bes kraja,
nezrimaja daroga, no pr'amaja.
Tvoj sled nevidim,
vidima lish milast',
ana s nebes na zeml'u knam spustilas'.
Slava, shto ja izr'ok Tebe va slavu,
bledneje slof,
katoryje by mog uslyshat' Ty,
o Gospadi, pa pravu, kagdab' ja ne byl rechju stol' ubog.
Gaspod' blagaslavennyj, vaskhvalennyj,
vasslavlennyj fsem sushchim va fselennaj,
fs' o to, shto nam dastignut' suzhdeno,
Tvaim vnushen'jem mudrym razhdeno.
O Gospadi, darogu achishchen'ja.

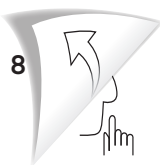
I.

O, Heerser over al wat bestaat,
Gij die ons gaven van onschatbare waarde hebt geschonken,
Heer die uit niets alles heeft geschapen,
Heer onkenbaar, alwetend, angstaanjagend,
goedertieren en onvermurwbaar,
onuitsprekelijk en ongenaakbaar,
onzichtbaar, eeuwig,
onbevattelijk en ontzagwekkend en weldadig.

Ondoorgrondelijk zijt Gij en ontastbaar,
zonder begin en zonder einde,
Gij zijt het enige dat onmeetbaar is,
waarop de wereld rust en vertrouwt,
Gij zijt degene die ons de zegening geeft,
Gij zijt de dag zonder zonsondergang, licht zonder schaduw,
de Enige waaraan onze rust ontspruit,
die licht brengt in ons aards bestaan.

Grenzeloos zijt gij en alomtegenwoordig,
Gij zijt als de zoetste honing en ons dagelijks brood,
een onuitputtelijke bron, de allerzuiverste regen,
een niet aflatende macht,
Gij zijt onze beschermer, leert ons onze fouten,
kundig genezer, steun voor alle mensen
en de alziende blik, de hand die zegening schenkt,
in majesteit stralend, in alles openstaand voor ons,
onvermoeibare herder, vorst zonder woede,
allesziende, dag en nacht waakzame,
rechter die rechtvaardig oordeelt,
de ogen die niet dwingen, stem van vertroosting,
Gij zijt het bericht dat vrede brengt.

Uw vaste hand, Uw alziend oog behoeden
de stervelingen voor het kwaad,
Gij zijt de rechter van wat goed is en kwaad,
die geen afgunst oproept,
Gij zijt ons lichtend voorbeeld,
grootseid zonder einde,
niet waarneembare doch rechte weg.
Uw voetafdruk is onzichtbaar,
zichtbaar is slechts de goedertierenheid
die van de hemel op aarde is neergedaald.
De woorden die ik heb gesproken te uwer ere
zijn bleker dan de woorden die U, oh Heer,
rechtens zou moeten horen,
ware ik niet zo armzalig van taal.
Gezegende Heer, met lofprijzingen
en eerbetoen overladen
door al wat leeft in het heelal,
al wat ons vergund is te verwezenlijken
is met Uw wijze inspiratie omkleed.

Ty mne vmaikh samnen'jakh ukazuj i,
prived'a men'a kvratam spasen'ja,
udavletvaris' i vazlikuj. Alliluja.
Tsel' pesnapen'ja Tvajevo raba – ne slavaslov'je,
i ne vaskhvalen'je, mai slava nitchtozhnyje – mal'ba,
katoraj zhazhdu abresti spasen'je.

II.

Alliluja.
Sabran'je pesen sikh,
gde kazhdyj stikh
napolnen skorb'ju chornaju
da kraja slazhil ja,
– vedatel' strastej l'judskikh,
– paskol'ku sam fsebe ikh paritsaju.
Pisal ja, shtob slava dajti magli
da khristian va fsekh krajakh zemli.

Pisal dl'a tekh,
kto vzhizn' jedva fstupajet,
kak i dl'a tekh, kto pozhil i sazrel,
dl'a tekh, kto put' zemnoj svoj zavershajet
i prestupajet rakavoj predel.

Dl'a pravednykh pisal ja i dl'a greshnykh, dl'a
uteshajushchikh, i bezuteshnykh,
i dl'a sud'ashchikh i dl'a asuzhd'onnykh,
dl'a kajushchikhs'a i grekhom plen'onnykh,
dl'a dabradejatelej i zladejef,
dl'a defstvennikaf i prel'ubadejef,
dl'a fsekh: dl'a radavitykh i bezbozhnykh,
rabov zabitykh i kn'azej vel'mozhnykh.
Pisal ja ravno dl'a muzhej i zhon,
tekh, kto unizhen, tekh, kto vaznes'on.
Dl'a pavelitelej i dl'a ugnat'onnykh,
dl'a askarbitelej i dl'a askarbl'onnykh,
dl'a tekh, kto uteshal i byl uteshen.
Pisal ravno dl'a konnykh i dl'a peshikh,
pisal ravno dl'a malykh i velikikh,
dl'a garazhan i gortsef poludikikh,
i dl'a tavo, kto vysshij vlastelin,
katoramu sud'ja lish – Bog adin;
dl'a sujetnykh l'udej i dl'a blagikh,
dl'a inakaf, atshel'nikaf sv'atykh.

I stroki,
polnyje maim stradan'jem,
pust' stanut dl'a kavota nazidan'jem.
Pust' kajushchijs'a fchornam
pregreshen'ji najd'ot vmaikh
pisan'jakh uteshen'je.
Pust' abratit moj trud,
majo userd'je sebe va blaga chelavek l'uboj.
I stikh moj,
staf malitvaj i mal'boj,
da vymalit Gaspodne milaserd'je.
Alliluja.

O Heer, Gij zijt de weg naar de zuivering
in mijn twijfels, toon mij en leid mij
naar de poort der verlossing, alleluja.
Antwoord mij en verheug U!
Het doel van de verzen van uw slaaf is niet
een lofprijzing en eerbewijs,
mijn nietswaardige woorden zijn een bede
waarin ik smacht naar de verlossing.

II.

Alleluja...
Al deze verzen tezamen,
waarvan elke regel
overvol is van duistere smart,
heb ik geschreven, omdat ik weet heb
van menselijke hartstocht.
Ook ik maak me daaraan schuldig,
ik heb ze geschreven opdat mijn woorden
de Christenen bereiken
tot in de verste uithoeken van de aarde.

Ik heb ze geschreven voor hen,
die het leven net hebben betreden,
en voor hen die geleefd hebben en gerijpt zijn,
voor hen die hun weg hier op aarde beëindigen
en een noodlottig einde wacht.

Ik heb ze geschreven voor rechtvaardigen en zondaars,
voor hen die troosten en die ontroostbaar zijn,
voor hen die oordelen en veroordeeld zijn,
voor hen die boete doen en die gevangen zijn in zonde,
voor hen die wel doen en die boosaardig zijn,
voor maagden en overspeligen,
voor welgeborenen en heidenen,
geknechte slaven en hooggeplaatste vorsten,
Alleluja, alleluja
bevelhebbers en onderdrukten,
voor hen die smart veroorzaken en die lijden,
voor wie troostte en getroost werd.
Evenzo schreef ik voor ruiters en voetknechten,
evenzo schreef ik voor kleine en grote mensen,
voor stedelingen en halfwilde bergbewoners,
voor de heer en meester met de hoogste macht,
over wie slechts God zal oordelen,
alleluja, alleluja, alleluja
voor monniken en kluizenaars,
alleluja, alleluja, alleluja.

En moge deze versregels,
die vervuld zijn van mijn lijden,
de mens tot lering dienen.
Moge hij die boete doet
voor duistere doodzonden
in mijn werk vertroosting vinden.
Moge mijn werk, mijn toewijding,
een mens, waar ook ter wereld,
doen terugkeren tot het goede,
en mijn gedicht, dat gebed en smeekbede geworden is,
de goedetierenheid des Heren afroepen.
Alleluja, alleluja, alleluja.

III.

Fsem tem,
kto vniknet f sushchnast' skorbnykh slof,
fsem, kto pastignet sut' sevo tvaren'ja, daj,
Bozhe, iskuplenije grekhof, asvabadi at t'agastnykh akof
samnen'ja, a znachit, prestuplen'ja.
Zhelannaje daruj im atpushchen'je
pust' sl'ozy ikh abil'nyje tekut,
i golasam maim ani malen'je Tebe ugodnaje da vaznesut.

K Tebe da vaznes'ots'a ikh mal'ba,
i za men'a, za Tvajevo raba.
Pust' Bozhe,
na rabof Tvaikh pakornnykh,
na fsekh raskajavshikh's'a,
kto pratcht'ot sutchast'em knigu etikh pesen skorbnykh,
Tvoj svet i blagadat' da snizajd'ot.

I jesli primesh tekhn,
kto fsled za mnoj prid'ot k
Tebe smajej mal'boj userdnaj,
vrata svajej abiteli sv'atoj atkroj i mne,
o, Bozhe milaserdnyj.
I jesli sl'oznaja maja mal'ba pral'jotsa,
slovna dozhd, grekhi smyvaja,
to i men'a,
nitchtozhnanva raba,
amojet pust' jevo vada zhivaja.

I jesli Ty spas'osh, o Bozhe, fsekh,
saglasnykh s mysl'ju mnoju izretchonnaj,
Ty i men'a, prastif moj t'azhkij grekh, spasi,
o Gospadi blagaslavennyj.
I jesli pesn' maja v dushe inoj radit
Tebe ugodnyje pan'at'ja,
Ty imen'a, Atets nebesnyj moj,
ne abdeli svajeju blagadat'ju.

I jesli te, kto moj pastignet stikh,
vazdenut vvys' drazhashchije desnitsy-pust' bol' stenani
gorestnykh maikh s malitvaj tchistaj ikh sajedinits'a.
I jesli skazannyje f knige sej
Tebe mai ugodny budut retchi,
to v mnogashchedraj milasti svajej bud'
milaserden i k maim predtetcham.

.I jesli pakalebletsa, skarb'a,
f sv'ashchennaj vere nekta,
dukham nishchij, pust' on, vaspr'anuf,
f knige sej atyshchet aporu,
upavaja na Teb'a.
Kol' malaver adnazhdy ustrashits'a,
shto khram jevo nadezhd ne ustait,
pust' etat shatkij khram
Tvaja desnitsa strakami knigi skorbnej ukrepit.

III.

Allen die de ware betekenis onderzoeken
van deze woorden van treurnis,
die het wezen van dit werk bevatten,
hen geve God vergeving van hun zonden,
bevrijd hen van de zware boeien van de twijfel
en daarmee van misdadigheid.
Schenk hen vergiffenis,
laat hun tranen overvloedig stromen.

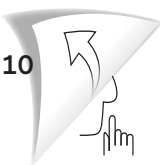
En met mijn stem een U welgevallige bede aanheffen,
opdat hun gebed U bereikt, ook voor mij, Uw dienaar...
Geve, o God, dat op Uw nederige dienaren,
op allen die boete hebben gedaan,
die door het lezen van dit boek
deelgenoot geworden zijn
van deze zangen van treurnis.

Uw licht en zegen neerdale,
en indien Gij aanhoren wilt
degene die na mij tot U komt
met mijn vurige bede,
open dan ook voor mij
de poorten van Uw heilige woonst,
o goedertieren God.
En als mijn nederige smeekbede
vergoten wordt als was het regen
en daarbij zonden wegwast,
moge dan ook ik, nietswaardige dienaar,
door Zijn heilige water worden gereinigd!

En als Gij, o God, verlossing brengt aan allen
die zich scharen achter de zin van mijn woorden,
wil dan ook mij mijn zware zonde vergeven,
o gezegende Heer,
en als mijn gezang in een andere ziel
gedachten doen ontspruiten die U welgevallig zijn,
ontzeg dan niet, o hemelse Vader,
aan mij Uw zegen.

En als zij die door mijn verzen worden aangeraakt
sidderend hun handen ten hemel opheffen,
moge dan de smart van mijn bittere zuchten
zich met hun zuivere gebeden verenigen,
en als wat ik verwoord heb in dit boek
U welgevallig is, wil dan in Uw gulle goedheid
ook voor mijn voorgangers barmhartig zijn.

En als een armzalige ziel vol smart
in het heilige geloof door wankelmoeidigheid
overmand wordt, moge hij dan moed vatten
en in dit boek steun vinden
omdat hij zijn hoop op U gevestigd heeft.
Wanneer een scepticus bij tijd en wijle
door vrees bevangen wordt
omdat het heiligdom geen stand houdt,
moge Uw hand dat wankele heiligdom
stutten met de regels uit dit boek van treurnis.

Kagda nedugam mutchimyj zhestoka,
patchti utratit ktota szhizn'ju sv'az,
pust' abret'ot on silu vetikh strokakh i vazraditsa vnov',
tebe mal'as.

I jesli smertnyj strakh ili samnen'je vdrug
avladejut kem-ta iz l'udej,
pust' f knige on najd'ot uspakajen'je,
najd'ot pakoj pa blagasti Tvaej.

I jesli gruz grekhof neiskupl'onnykh
pat' Janet f propast' greshnika,
pust' on fsej sut'ju slof,
Taboju mne vnushonnykh
spas'on naveki budet i prashchon.
I jesli gde-ta greshnik jest', katoryj
ne minet sataninskaj zapadni,
dazvol' shtob trud moj byl
jemu aporaj i Sam bezumtsa svetam aseni.

I jesli ktota v gibel'naj gardyne slava
sv'atych malitv zabyt' gatof, dazvol',
shtob ja vernul jevo ksv'atyne
magushchestvam Taboj vnushonnykh slof.
I tekhn, kto f sataninskam asleplen'ji uverujet f prezrennuju
tshchetu, mne knigaj skorbnykh etikh pesnapenij dazvol'
vernut' k pritchast'ju i krestu.

I uragan neverija, vzmets'onnyj,
kak nad vadoj, nad dushami l'udej,
smiri majeju pesnej, vdaknavl'onnaj
bazhestvennaju milast'ju Tvajej.

IV.

Sej trud,
shto natchinal ja s upavan'jem i s imenem
Tvaim, Ty zavershi,
shtob pesnapen'je stala vratchevan'jem,
tsel'ashchim rany tela i dushi.

I jesli trud moj skromnyj zavershitsa s Tvaim blagaslavenijem
sv'atym,
pust' dukh Gaspoden v n'om sajedinitza sa skudnym
vdaknavenijem maim.
Taboj darovannaje azaren'je
ne pagasi, moj razum ne pakin',
no vnov i vnovv prijemli vaskhvalen'ja at
Tvajevo sluzhitel'a.
Amin.

Wanneer iemand, gekweld door ziekte,
de band met dit leven bijna heeft verloren,
moge hij kracht putten uit deze regels
en herboren worden in gebed tot U.
En wanneer iemand onverwacht
door doodsangst of twijfel wordt bevangen,
moge hij in dit boek rust vinden
omdat Uw zegen erop rust.

En wanneer een zondaar
door de last van onvergeeflijke zonden
naar de afgrond wordt getrokken
moge hij door het wezen van deze
door U geïnspireerde woorden
voor eeuwig verlost en vergeven worden.
En wanneer ergens ter wereld
een zondaar niet voorbij kan gaan
aan Satans valstrikken,
geef dan dat mijn werk hem tot steun is
en verlicht hem met Uw licht.

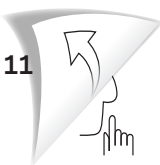
En wanneer iemand in verderfelijke hooghartigheid
de woorden van de heilige gebeden welhaast vergeten is,
sta dan toe dat hij terugkeert tot het heiligdom
door de kracht van deze door U geïnspireerde woorden.
En voor hen die, verblind door Satan,
hun geloof richten op wat verwerpelijk en loos is,
sta mij dan toe door dit boek met treurige gezangen
hen terug te voeren naar het Avondmaal en het Kruis.

En breng de orkaan van ongeloof die, als op zee,
is opgestoken in de zielen van de mensen tot bedaren
met mijn lied van werd ingegeven
door Uw goddelijke goedertierenheid.

IV.

Dit werk, dat ik begonnen ben
in vertrouwen op U en in Uw naam,
wil dat voltooiën, opdat deze gezangen
tot genezing dienen voor hen
die gebonden zijn door
wonden van het lichaam en de ziel.

En als mijn nederige arbeid voltooid wordt
met Uw heilige zegen,
moge dan de Geest des Heren zich daarin
verenigen met mijn armzalige bezieling.
Doof niet het door U geschonken licht,
laat mijn verstand niet in de steek
maar wil keer op keer aanhoren
de lofprijzing van Uw dienaar.
Amen.

Wat vond u van het concert?

Laat het ons weten!

Stuur een mail naar info@nederlandskamerkoor.nl of laat een bericht achter op twitter of facebook.

 /nederlandskamerkoor

 @ned_kamerkoor

Blijf op de hoogte

Ontvang maandelijks concertinformatie, nieuwtjes en meer met onze online nieuwsbrief. Schrijf u in via onze website.

Het Nederlands Kamerkoor magazine verschijnt tweemaal per jaar en bevat het nieuwe seizoen, interviews en achtergrondverhalen. Vraag het magazine aan op onze website, en ontvang het voortaan gratis in de brievenbus!

www.nederlandskamerkoor.nl

Uw steun, onze adem.

Draagt u het Nederlands Kamerkoor een warm hart toe? Word Vriend!

Ga naar www.nederlandskamerkoor.nl/steun of ga naar onze informatiebalie.